

SINT-NIKLAAS 26 november 15

© EVER

Eigen berichtgeving

LNE timmert aan vergroening. Worden bedrijventerreinen binnenkort groene oases?

Het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie onder minister Joke Schauvliege, heeft om de groenstructuren in de bedrijventerreinen te verbeteren samengewerkt met tachtig studenten. Er werden in dat kader verschillende bedrijventerreinen in gans Vlaanderen bekeken en gezocht naar oplossingen voor ecologische en multifunctionele ontwerpen en concepten. Het resultaat daarvan werkt voor de Grontmij als inspiratie voor een nieuwe visie en om het Industriepark-Noord te Sint Niklaas een nieuw elan te geven. De eerste plannen daartoe werden vandaag voorgesteld.

LNE en het vergroenen van bedrijventerreinen:

" Bedrijventerreinen zijn belangrijke schakels om groenstructuren te verbinden. Dat blijkt uit de resultaten van het project 'Bedrijven en biodiversiteit start op de tekentafel' waarvan de resultaten vandaag in

aanwezigheid van Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Joke Schauvliege, werden toegelicht op het Industriepark-Noord in

En de radioactief
- afwrijfbaar - besmette daken?
En het radioactief
materiaal in bouwmaterialen?

foto EVER

Alle spelers voor de vergroening van de bedrijventerreinen poseren vóór de reizende tentoonstelling van de studenten.

Sint-Niklaas. Ruimte voor economische activiteit kan ook waardevol zijn voor de biodiversiteit. Een bedrijventerrein kan zo deel uitmaken van een

fijnmazig groenblauw netwerk binnen de ruimere omgeving .."

meer p. 2 ►

Is een periodiek dat maandelijks één of meerdere malen, zowel online als in geprinte versie, verschijnt. Het is totaal onafhankelijk en onderscheidt zich van andere tijdschriften wegens het dieper ingaan op het "maatschappelijke". De belangen van de burger staan aan de top, zonder politieke of andere inmenging waardoor onderwerpen behandeld kunnen worden die elders onvoldoende of helemaal niet aan bod komen. We bestrijden de corruptie, de incompetentie en het machtsmisbruik. Lezers kunnen reageren via de postbus of via e-mail.

Jaarabonnement : Online 80 euro, online sociaal 50 euro, losse nummers in kleur : 10 euro

Verwelkoming.

◀ van p. 1 Het was de burgemeester van Sint-Niklaas, Lieven Dehandschutter, die instond voor de verwelkoming van de gasten. Hij omschreef Sint-Niklaas als één van de 13 Vlaamse centrumsteden met 75.000 inwoners die over twee jaar haar 800-jarig bestaan viert. Nadat in de tweede helft van de vorige eeuw de textielnijverheid in Sint-Niklaas in verval raakte, werd een nieuwe etappe ingezet in de economische ontwikkeling van Sint-Niklaas met de ontwikkeling van een aantal industrieparken, zo ook het Industripark Noord, gelegen tussen de N70 en de E17. Dat juist hier de projectvoorstelling wordt georganiseerd is niet toevallig. De industrieterreinen zijn immers gelegen tussen de schaarse bosgronden die Sint-Niklaas rijk is, enerzijds het domein Puytvoet en aan de andere kant het recreatiedomein De Ster en dan zijn er nog de bossen van Haasbroek en de kazerne Westackers, alles ligt in dezelfde bossenstructuur. Mede omdat de industrieterreinen zijn gelegen tussen die bosstructuur, wil de stad graag inspelen op het thema vergroening van de bedrijventerreinen.

Schepen van milieu.

Volgende spreker, schepen van natuur en duurzaamheid Wout De Meester, zegde dat de uitrol van het klimaatplan in Sint-Niklaas dit jaar van start ging in samenwerking met de burgers, bedrijven, verenigingen en instellingen. Het klimaatplan staat niet

Lieven Dehandschutter, burgemeester van Sint-Niklaas

Wout De Meester, schepen voor duurzaamheid en natuur Sint-Niklaas

op zich, het vormt samen met de nieuwe visie op ruimtelijke ordening, mobiliteitsplan en het masterplan publieke ruimten een puzzel die

Brigitte Borgmans, de perswoordvoerder van LNE

perfect in elkaar past. Op die manier maken het verminderen van broeikasgassen, de leefbaarheid verhogen, het verbeteren van de biodiversiteit, het efficiënt ruimtegebruik, het verminderen van verkeersslachtoffers en het verhogen van de weerbaarheid tegen de klimaatsverandering, samen deel uit van een gedragen visie voor Sint-Niklaas. Eén van de uitdagingen daarbij is het verbinden van groenstructuren aan de zuidkant van de stad waar op dit moment de industriegebieden een gordel vormen rond de stad, maar samen met het efficiënt gebruik van de ruimte op deze terreinen, biedt dat ook veel

opportuniteiten. Om af te sluiten wenste hij minster Schauvliege veel succes bij het onderhandelen van een goed Belgisch klimaatakkoord tijdens de nakende conferentie in Parijs vanaf 30 november.

Fijnmazig netwerk.

Het waren twee beleidsmedewerkers van LNE, Yleni De Neve en Eva Sniijders, de bezielers van het project "Bedrijven en biodiversiteit start op de tekentafel", die de resultaten voorstelden van hun project. Voor beide sprekers kunnen bedrijventerreinen heel waardevol zijn voor de natuur en gelukkig staan bedrijven meer

en meer open voor biodiversiteit dat naast CO2, klimaat, water, afval een milieuthema vormt waaraan bedrijven graag hun steentje bijdragen. Bedrijfsterreinen die aan de rand van de stad liggen, zoals ook de terreinen in Sint-Niklaas, zijn uiterst geschikt om het bindmiddel te zijn tussen het economisch, het ecologisch en het sociaal potentieel, op die manier vormen bedrijfsterreinen een fijnmazig groen/blauw netwerk in het Vlaamse landschap. De focus van dit project lag expliciet op de biodiversiteit op een bedrijventerrein, wat niet wil zeggen dat een bedrijf geen impact heeft op biodiversiteit op andere plaatsen, de bedoeling was eerder om een zaadje te planten bij bedrijventerrein eigenaars, dus bij bedrijven, om op korte termijn na te denken over de groenvulling van hun eigen bedrijf en op langere termijn ook na te denken over hun impact en afhankelijkheid van ecosystemen dichtbij maar ook verder van huis.

Educatief traject.

Er werd door LNE gestart met een educatief traject samen met de studenten Landschaps- en Tuinarchitectuur van de Erasmus Hogeschool te Brussel en de Hogeschool Gent met als doel om op 5 typisch Vlaamse situaties van bedrijventerreinen, te laten zien dat er veel meer mogelijk is dan tot nu toe gedacht werd en om zowel studenten als docenten te laten inzien dat iets wat er op het eerste zicht niet zo aantrekkelijk uitziet, dat men ook daar op zoek kan gaan naar raakvlakken tussen esthetiek en natuurwaarde. Uit het onderzoek kwam te voorschijn dat er veel "gekladder" is op bestaande industrieterreinen zodat herontwikkeling

meer p. 3 ▶

◀ van p. 2
aanbevolen en belangrijk is. Opvallend is dat, hoe beperkter de oppervlakte, hoe creatiever de oplossingen worden die de studenten voorstellen.

Herontwikkeling.

Een van de eenvoudigste maatregelen die op korte termijn resultaat opleveren is de zachte omgeving van een bedrijf aanpakken bijvoorbeeld door minder frequent te maaien en/of bloemenmengsels in te zaaien. Behalve dat dit de visueel aantrekkelijk is, kan het ook een reden zijn dat de buurbedrijven hetzelfde doen en als dat gebeurt op het volledige industrieterrein, zal dit ten goede komen aan de waarde van de immo. Momenteel zijn er op veel industrieterreinen parkeerplaatsen in beton. Deze zouden vervangen kunnen worden door zg grasdallen wat onmiddellijk een groener uitzicht geeft. Ook de daken bieden veel mogelijkheden. Er kan nagegaan worden of het dak bestand is om er een groendak van te maken. Een andere relatief makkelijke methode om te vergroenen, is het plaatsen van een bijenhotel en/of een insectenhotel, belangrijk daarbij is wel dat er een heel seizoen nectar en stuifmeel aanwezig is. Takkenrils als afsluiting tussen de bedrijven zijn waardevol voor de biodiversiteit. Ook kan op een bedrijventerrein een netwerk ontwikkeld worden voor zachte mobiliteit zodat werknemers met de fiets of te voet op hun werk kunnen geraken. Wat nu meestal te zien is, zijn brede baanvakken waar camions kunnen doorscheuren wat een gevoel van onveiligheid creëert bij de zwakke

weggebruiker. Een dergelijk netwerk kan bereikt worden door de private voortuin stroken

An Vanhulle, senior leader Grontmij

vóór de bedrijven gezamenlijk aan te pakken en infrastructuur te plaatsen voor zachte mobiliteit in combinatie met biodiversiteit, een win-win situatie voor zowel de bedrijven als de natuur. Bovendien is in het verleden al bewezen dat een groene werkomgeving ook een gezonde werkomgeving is.

Geclusterd parkeren.

Een maatregel van herontwikkeling op langere termijn is, eens de infrastructuur voor zwakke mobiliteit aanwezig is, het

Eva Snijders, Departement LNE

geclusterd parkeren. Werknemers kunnen hun voertuig parkeren in iets verder gelegen

parkeergebouwen of parkeerterreinen en leggen een kort wandelingetje af om het bedrijf te bereiken. Dit betekent ook dat het aantal parkeerplaatsen bij het bedrijf kunnen dalen. Als de flora op de terreinen verbeterd heeft dat echter gevolgen voor de fauna, meer dieren zullen het terrein bezoeken. Om "roadkill" te voorkomen bieden ecoducten, boombruggen of amfibieëntunnels oplossingen. Op de site www.beestigebrug.be is

Yleni De Neve, Departement LNE.

een oprijsting te vinden om roadkill te voorkomen.

Nieuwe terreinen.

Een nieuw te ontwikkelen terrein is makkelijker in te richten. Er is de mogelijkheid om geclusterde parkeertorens in te plannen, compleet met groenwanden en groendaken en ruimte voor water buffering bijv. onder de parkeertorens. Bovendien worden niet alle kavels gelijktijdig bebouwd zodat het concept tijdelijke natuur heel nuttig wordt. Dat maakt niet alleen het terrein voor de biodiversiteit maar ook visueel aantrekkelijker en dat voorkomt

sluikstorten.

Groenbuffer.

Was het op oude terreinen niet verplicht dan is vandaag een groenbuffer verplicht bij nieuw in te richten bedrijfsterreinen. Een dergelijke groenbuffer kan op allerlei manieren ingevuld worden en is sterk afhankelijk van de plaatselijke noden zoals is er een woongebied in de directe omgeving of gaat het om een vlak dan wel een glooiend terrein.

Pilootproject.

De concepten van de studenten vormden voor ontwerp bureau Grontmij de inspiratiebron voor een nieuwe visie voor het Industriepark-Noord te Sint-Niklaas, dat als pilootproject geldt. An Vanhulle, senior project leader van Grontmij kwam het project toelichten. De studie is een opdracht van de stad Sint-Niklaas dat geconfronteerd wordt met meerdere industrieterreinen, ingericht in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw toen men nog een heel andere kijk had op bedrijvigheid en natuur. De ambitie van deze "testcase" is hoog, het is een onderzoek naar wat zijn mogelijke strategieën om deze verouderde terreinen te moderniseren en klaar te maken voor de volgende jaren. Vooral met duurzaamheid wordt in de volle betekenis van het woord rekening gehouden, groen is daarvan één onderdeel maar het gaat verder dan dat, er wordt ook gekeken naar mobiliteit, energie en efficiënt ruimtegebruik.

Intercommunale Leiedal.

Het was Isabelle Putseys, programmaregisseur groen/blauw netwerk van de intercommunale Leiedal, -Kortrijk- die kwam uitleggen hoe zij de

meer p. 4 ▶

van p. 3 ideeën al in de praktijk brengen.

Er werd door de afdeling ondernemen en ontwikkelen een klein onderzoek naar de groene buffer met als titel "van mono-functionele buffers naar groene infrastructuur". Dat onderzoek werd gevoerd voor het Agentschap Natuur en Bos in samenwerking met de ontwerpers omgeving Dujardin en Studio Basta. Dit onderzoek wees uit dat de schaarse stukjes groen op industrieterreinen, noch ecologisch, noch maatschappelijk, noch functioneel enige meerwaarde betekenen, door de onderzoekers worden deze onbebouwde stukjes groen genoemd. Maar deze bouwvrije zones hebben veel meer potentieel dan op het eerste gezicht lijkt, zoals autorecreatie, maar vast en zeker ook als ruimte voor natuur en biodiversiteit daarbij aansluitend wellicht ook voor milieu educatie. Deze stukjes grond kunnen ook gebruikt worden voor klimaat adaptatie, lokale voedsel productie, bosbouw en biomassa productie, kortom ecosysteemdiensten of zoals Europa ze noemt ; groene infrastructuur. Op het Kortrijkse bedrijventerrein Evolis werden de groene principes reeds toegepast wat het vormde tot een hoogwaardig en duurzaam bedrijventerrein.

Groen in de bouw.

Het was al in 1990 dat, dankzij een Besluit van de Vlaamse Regering, het initiatief werd genomen tot natuurtechnische milieubouw, aldus Marc Dillen, voorzitter

van de Vlaamse Confederatie Bouw, vooral dan in de inrichting en beheer van waterlopen. Op de vijftienvijftig jaar

Isabelle Putseys,
Intercommunale Leiedal

die ondertussen zijn verlopen is er heel wat veranderd. Als er vandaag door de bouwsector gestart wordt met stadsvernieuwings-project wordt er niet meer gekeken naar de gebouwen of de bakstenen maar naar de ruimte en hoe deze optimaal is in te vullen. Daarvoor wordt beroep gedaan op een landschapsarchitect die nagaat ; wat is de ruimte en hoe kan die ruimte maximaal en optimaal benut worden. Dat gebeurt niet alleen bij stadsvernieuwingsprojecten maar ook bij PPS -Publiek-Private samenwerking-constructies. Werd er 25 jaar geleden alleen bij het

Marc Dillen voorzitter Nationale Confederatie Bouw, had het over verticale grasmachines.

beheer en inrichting van waterlopen rekening gehouden met natuurtechnische milieubouw, dan is dat vandaag aanzienlijk uitgebreid. De toepassing strekt zich vandaag uit naar gebouwen, infrastructuurwerken, stadvernieuwingsprojecten en industriegebouwen en terreinen.

Meer vraag naar groen.

Bij het grote publiek wordt de vraag naar groen steeds groter. Concentreerde men zich vroeger vooral op consumptie, vandaag neemt gezond leven een steeds belangrijkere plaats in, wat de vraag naar groen doet toenemen. De vraag naar groen is toegenomen door het belang dat wordt gehecht aan gezondheid en gezond leven enerzijds en de noodzaak om in de steden te verdichten anderzijds waardoor het probleem van hitte-eilanden toeneemt. Het is geweten dat in stedelijke omgevingen de temperatuur 3 graden hoger kan zijn dan in meer landelijk gelegen gebieden. Het installeren van groene daken en groenwanden verminderen dan wel de zonne-inslag maar het publiek vraagt om meer groen, ook in de omgeving.

Verticale maaimachines.

Een klein aandachtspunt aangehaald door Marc Dillen was dat al die groenpartijen tegen de gevels van gebouwen zoals parkeertorens, mooi ogen, maar Dillen vroeg wel om er rekening mee te houden dat er voorlopig nog geen verticale grasmaaiers zijn, ook niet in de bouw, daarmee aanstippend dat een dergelijke

verticale groenpartij duur is in onderhoud.

Colluviaal en alluviaal.

Het contact met het groen wordt voor het publiek steeds belangrijker, maar de wijze van bouwen moet ook aangepast worden aan de klimaatveranderingen. Steeds frequenter komen hevige regenbuien tot ontwikkeling die colluviale -water dat van boven naar beneden komt- overstromingen veroorzaken. Er zijn ook de alluviale -water dat van onder naar boven komt - overstromingen. Deze laatste categorie is wellicht makkelijker te voorspellen maar beide vormen van wateroverlast noodzaakt de ontwerpers/bouwers de klimaatveranderingen in te calculeren, vandaar ook dat steeds meer rekening gehouden wordt met verhardingen, vormen van verharding en de gevolgen daarvan.

Standaardbestek gebouwen.

In tegenstelling tot Wallonië beschikt Vlaanderen niet over een standaardbestek voor gebouwen waarmee de combinatie van groen automatisch kan worden voorzien, een kapstok voor ontwerpers. Volgens Marc Dillen een gemis die minister Schauvliege dan ook rechtstreeks vroeg, ondanks dat die materie niet onder haar bevoegdheid valt, om een dergelijk standaardbestek erdoor te krijgen. De Confederatie vraagt dat al een tweetal jaar, tot nog toe zonder al te veel resultaat.

Verkavelingen.

Ook verkavelingen voor woningbouw hebben een verandering ondergaan. Vroeger was het wegen trekken en zoveel mogelijk woningen

meer p. 5 ►

realiseren op een zo klein mogelijke oppervlakte, vandaag wordt rekening gehouden met de nood aan groen binnen een dergelijke verkaveling.

Brownfields.

Als er over verkaveling gesproken wordt komen automatisch ook de zg brownfields in zicht. Brownfield is de naam die OVAM gaf aan terreinen die door de aanwezige bodemverontreiniging niet meer gebruikt kunnen worden. Marc Dillen is er duidelijk voorstander van om deze brownfields, ook gezien hun vaak stedelijke ligging, te herontwikkelen voor woningbouw. Ondertussen werd een flinke knowhow ontwikkeld, niet alleen

qua saneringstechnieken maar ook qua visie voor de herontwikkeling van dergelijke brownfields. Een grote hulp bij deze herontwikkeling is de goed uitgebouwde milieuwetgeving in Vlaanderen die vaak wordt onderschat. Zo is er, behalve de Vlare en Vlarima, ook de grondverzet regeling. Al elf jaar beschikt Vlaanderen over een goed uitgewerkt systeem waarbij grondtransporten

gecontroleerd worden op verontreinigingsgraad zodat nieuwe verontreiniging wordt vermeden.

Recyclage.

Dankzij diezelfde milieuwetgeving beschikt Vlaanderen ook over veel gerecycleerde materialen. Vlaanderen is zelfs zowat wereldkampioen in het recycleren van het eigen bouw- en sloopafval. Er zijn zelfs geen stortplaatsen meer voor omdat die doodeenvoudig niet meer nodig zijn, alles wordt herbruikt. Dat vandaag nog niet alle bouwmaterialen voor nieuwe gebouwen bestaat uit gerecycleerd materiaal komt omdat er eenvoudigweg

Minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Joke Schauvliege, verwijst Morsum Magnificat naar de federale overheid.

onvoldoende bouw- en sloopafval voorhanden is.

Joke Schauvliege: Ruimtelijk rendement.

Als laatste spreker kwam Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Joke Schauvliege aan het woord. Zij benadrukte dat gestreefd moet worden naar een zo groot mogelijk ruimtelijk rendement. Dat houdt in dat bijvoorbeeld binnen een industrieterrein plaats gecreëerd moet worden voor speelplaatsen en wandelpaden, maar ook voor toegankelijk groen voor de omwonenden. Recent werd het project

gelanceerd waarbij de stenen speelpleinen bij scholen worden omgevormd naar meer groene, natuurlijke en avontuurlijkere speelplaatsen. Het vandaag in Sint-Niklaas voorgestelde project is ook een mooie samenvoeging van de diverse bevoegdheden van de minister ; leefmilieu, natuur, landbouw en ruimtelijke ordening. De minister greep nog even terug naar de opmerking van Marc Dillen dat de verticale geveltuinen toch wel enig inzicht en onderhoud vergen. Zij wees er op dat er in Oost-Vlaanderen het proefcentrum Sierteelt bestaat dat op dat

gebied over veel expertise beschikt, ook over het onderhoud van de verticale geveltuinen, waarmee de Confederatie Bouw haar voordeel kan doen.

Vervolg.

Het stopt niet met de voorstelling van het project in Sint-Niklaas, er komt nog een vervolg. Om een en ander te vereenvoudigen voor wat betreft de vergunningen, zijn er vanuit het departement Ruimtelijke Ordening plannen om de verouderde voorschriften in de ruimtelijke uitvoeringplannen maar ook in de verkavelingen, te versoepelen. er is zelfs het plan om met regelluwe zones te werken, dus als er vernieuwende, groene, ideeën zijn rond bedrijventerreinen moeten deze ook kans krijgen om toegepast te worden. Dat geldt niet alleen voor nieuwe terreinen maar ook voor bestaande terreinen die, in afwachting van, worden ingericht met tijdelijke natuur wat wordt afgestraft met fikse boetes wegens het laten braakliggen van de terreinen. Gemeentelijke milieuableidaren moeten betrokken worden en er is ook nood aan opleiding voor groenmanagement, ook dat moet volledig worden ingeschakeld.

EVDS ©

Ra 226

FANC.

In april 2007 werd na 22 vergaderingen achter gesloten deuren over het FANC, door de Kamer van Volksvertegenwoordigers een rapport van 47 bladzijden opgemaakt met daarin een resem aanbevelingen om de werking van het FANC te

verbeteren. Dat rapport van 12 april 2007 werd nooit meer aangevuld. Er werd geen tweede audit uitgevoerd om na te gaan of het FANC nu wél goed werkt. Eén van de items in de vergaderingen handelde over de lekkende radioactieve opvangs voor bliksem. Die 15.000 illegaal geplaatste gevaarlijke en onnuttige tuigen hebben

duizenden daken met radioactief afwrijfbaar radium 226 besmet. Het FANC weet dat, maar doet niets.

Radioactief Bouwmateriaal.

In Gyprocplaten van de jaren zeventig werd afval van Prayon Rupel verwerkt. Voor de wanden

In de marge van de "groene daken" : 3.000 Daken afwrijfbaar radioactief besmet. Geen wet voor radioactief materiaal in bouwmateriaal

van het gebouw van de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie te Brussel werden dergelijke platen gebruikt wat maakt dat deze Radium 226 bevatten. Er is in België geen reglementering voor radioactief materiaal in bouwmateriaal, Marc Dillen en minister Schauvliege weten dat. Marc Dillen wil er niet over praten en de minister verwijst naar de federale overheid.

Erik Verbeeck ©